7/480 203

BURSA MİLLETVEKİLİ ERTUĞRUL YALÇINBAYIR'IN
7/480 ESAS NOLU YAZILI SÜRU ÖNERGESİ'NIN
SORULARI VE CEVAPLARI

SORULAR:

Birleşmiş Milletler Teşkilatı tarafından 1990-2000 yılları arasında 10 yıl "Uluslararası Afet Zararlarının Azaltılması 10 Yılı" olarak ilan edilmiştir. İlan edilen 10 yıl ile ilgili olarak:

1- Uluslararası Afet Zararlarının Azaltılması 10 yılının amacı ve kapsamı nedir? Plan hakkında açıklama yapar masınız?
2- Türkiye bu plana katılmış mıdır?
3- Türkiye kendi ulusal bir planını yapmış mıdır?
öngörülen plan çalışmalarının mahiyeti nedir?
Planda öngörülen çalışmaların ödenek yetersizliği nedeniyle yapılamadığı doğru mudur?
4- Ulusal Planın kapsamı ve amacı nedir?

CEVAPLAR :

1- Birleşmiş Milletler Teşkilatı genel kurulu tarafından kabul edilen karara göre yüzyılımızın son 10 yılı "Uluslararası Afet Zararlarının Azaltılması 10 Yılı" olarak ilan edilmiştir. Amacı, teşkilata üye tüm ülkelerin dikkatini afetler nedeniyle uğranılan can kayıpları ve çok büyük miktarlardaki maddi kayıplar üzerine çekmek, uğranılan zararları azaltmaya yönelik politikaların tesbit edilip uygulanmasını teşvik etmektir. Bu kapsamda her ülkede Milli komiteler kurularak Ulusal Planlar hazırlanmıştır.

2- Türkiye bu çalışmalara paralel olarak Uluslararası Afet Zararlarının azaltılması 10 Yılı Türkiye Milli Komitesini kurmuştur.

3- Milli Komitemiz tarafından hazırlanan plan "TÜRKİYE MİLLİ PLANI 1990-2000" olarak Ağustos 1989 tarihinde yayınlanmıştır.
*Öngürülen çalışma planında; Doğal ve Teknolojik afetlerin sınır tanımadığı dikkate alınarak ülkelerin zarar azaltma faaliyetlerinin uluslararası boyutta koordine edilmesi, afetle mücadelede elde edilen deneyimlerin paylaşılması, sağlanacak gelişmeler ışığında alınacak yeni tedbirlerin tesbiti ile bunların uygulamaya sokulması için öneriler geliştirmek.

* Ödenek yetersizliği devletin her kalemdeki harcamaları için geçerlidir. Ancak bu konu ile ilgili olarak çok taraflı veya ikili uluslararası araştırma projelerine sağlanan dış destekler dikkate alındığında, pek çok çalışmanın yapıldığı bilinmektedir. Bu kapsamda devam etmekte olan faaliyetlerin başlıcaları şunlardır; Deprem zararlarının azaltılmasını amaçlayan Türk-Japon ortak araştırma projesi, Depremlerin tahmin edilip edilemeyeceğini belirlemeyi amaçlayan Türk-Alman ortak araştırma projesi, Çığ tehlikesini belirlemeyi amaçlayan Türk-Fransız-İsviçre ortak araştırma projesi, Türkiye Acil Sel ve Deprem İyileştirme Projesi (TEFER)dir.

4- Ulusal Plan kapsamındaki çalışmalara, İlgili Kamu Kurumlarımız ve Meslek Odaları katılmakta olup, bu planın amacı, engellenmesi mümkün olmayan doğal afetlerde uğranılan zararı en aza indirebilmektir.

204

TÜRKİYE MİLLÎ PLAN
1990-2000

BÜTÜN HAKLARI SAKLIDIR
ÇOĞALTILAMAZ

205

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI

TÜRKİYE MİLLİ PLANI
1990 - 2000

ULUSLARARASI AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ON YILI

TÜRKİYE MİLLİ KOMİTESİ

AĞUSTOS 1989

ULUSLARARASI AFET ZARARLARINI AZALTMA ON YILI

TÜRKİYE MİLLİ KOMİTESİ

Genel Giriş

Türkiye Cumhuriyeti yaklaşık olarak 36-42 Kuzey Enlemleri ve 26-44 Doğu Boylamları arasında kalan bir bölgede yer alan 775 000 kilometrekare bir alanı kapsar ve yaklaşık 55 milyon nüfusludur. Karadeniz ile Akdeniz arasında Avrupa ile Asya arasında bir köprü olarak yer alır.

Jeolojisi, sismisitesi, topoğrafyası ve iklimi nedeni ile Türkiye bazen önemli can ve mal kaybına yol açan çeşitli doğal afetlere maruz kalır. Türkiye'de geçen 50 yılda doğal afetlerden dolayı hasara uğramış yapıların yüzde olarak dağılımı Tablo-1'de gosterilmektedir.

TABLO-1 Geçen 50 Yılda Türkiyede Doğal Afetlerle Hasara Uğramış Yapıların Sayısı

Doğal Afet Türü	Toplam Sayıya Göre Yüzdesi
Depremler	61
Su Baskınları	14
Heyelanlar	15
Kaya Düşmeleri	5
Yangınlar	4
Çığ, Fırtına, Aşırı Yağış	1

Bu tablodaki veriler bütün doğal afet türleri arasında depremler konut hasarının üçte ikisi, can kaybı ve maddi kayıp olarak daha büyük bir oran ile en büyük doğal afet olmaktadır. 1960'dan bu yana geçen süre içinde su baskınları, yer kaymaları ve kaya düşmelerinin etkisi, nehirlerinin akış rejimlerinin kontrol altına alınması ve daha etkili arazi kullanım önlemleri sonucu azalan bir eğilimde olmuştur. Gelecekte Türkiye'yi tehdit edecek büyük doğal afetin depremden kaynaklanacağını bekleyebiliriz. İleriki bölümlerde her bir afet türü için ek bilgiler verilecektir.

Türkiye Dr. Frank Press tarafından 1984'de 1990'dan başlayan zaman süresinin "Uluslararası Afet Zararlarını Azaltma On Yılı" olması düşüncesini savunmuş ve desteklemiştir. Birleşmiş Milletlerin 42nci Genel Kurulunda bu yönde bir karar alındıktan hemen sonra ulusal düzeyde bir düzenleme yapılmıştır.

Türkiye'de 7269 Sayılı Yasa ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yasal olarak kamunun bütün doğal afetlerin sonuçlarından korunması için hizmet etmek ve bu amaçla bütün önleyici ve koruyucu önlemleri almakla görevlendirilmiştir. Bu nedenle de Uluslararası Afet Zararlarını Azaltma On Yılının uygulamaya konulmasında bu Bakanlığın Ulusal Ev sahibi teşkilat olması kabul edilmiştir. Diğer milli kuruluşlar programa kendi uzmanlık ve sorumluluk alanlarında katkıda bulunmak üzere davet edilmişlerdir. Uluslararası Afet Zararlarını Azaltma On Yılı Türkiye Milli Komitesi Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Müsteşar Yardımcısının Başkanlığı altında toplanmıştır. Komitenin üyeleri ve bağlı oldukları kurumlar aşağıdaki gibidir:

İsa Kalkan: (Başkan): Müsteşar Yardımcısı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı,

Sayhan Bayoğlu: (Genel Sekreter ve Diğer Tür Afetler Çalışma Grubu Başkanı) Afet İşleri Genel Müdürü

Orhan Baltan: (Yer Kayması ve Kaya Düşmesi Çalışma Grubu Başkanı) Afet İşleri Genel Müdür Yardımcısı

Oktay Ergünay: (Depremler Çalışma Grubu Başkanı) Afet İşleri Genel Müdürlüğü Deprem Araştırma Dairesi Başkanı

Yüksel Ayhan: (Yangınlar Çalışma Grubu Başkanı) İç İşleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdür Yardımcısı

Özden Bilen: (Su Baskınları Çalışma Grubu Başkanı) Devlet Su İşleri Genel Müdür Yardımcısı

Yücel Özgün: Sivil Savunma Genel Müdürlüğü

Nilüfer Ünver: Sağlık Bakanlığı, Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Kubilay Örten: Sağlık Bakanlığı, Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

İ. Turan Çakmak: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Jeolojik Araştırmalar Dairesi Başkanı

H. Tekin Sevil: Türkiye Kızılay Derneği, Genel Başkan Danışmanı

Nahit Kumbasar: Profesör, Istanbul Teknik Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Fakültesi

Polat Gülkan: Profesör, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü

Doğan Altınbilek: Profesör, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü

Nurettin Sonel: Profesör, Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi ve Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu

Alkut Aytun: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, Yapı Araştırma Enstitüsü Başkan Vekili

Rifat Yarar: Emekli Profesör, Deprem Mühendisliği Türkiye Milli Komitesi Başkanı

Kemal Erguvanlı: Emekli Profesör, Mühendislik Jeolojisi Türkiye Milli Komitesi Başkanı

Muammer Dizer: Profesör, Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Mühendisliği Enstitüsü Başkanı

Ulusal Komite ilk toplantısında Türkiye için en önemli doğal afetlerin aşağıdaki beş başlık altında toplanabileceğini kararlaştırmıştır:

1. Depremler

2. Heyelanlar ve Kaya Düşmeleri

3. Su Baskınları

4. Yangınlar

5. "Diğer Afetler" (Çığ, Fırtına, Tsunami ve Volkanlar)

Her bir görev için bir Çalışma grubu oluşturulmuş ve bu gruplar ana hedefleri, planları ve Türkiye'de doğal afetleri azaltmak için gelecek On yıl içindeki faliyetleri tanıtan çalışma programları hazırlamışlardır.

Bu raporda her bir Çalışma Grubunun belirlediği Ana Hedefler ve Çalışma Programları bulunmaktadır. Katkıda bulunan kişilerin adları herbir grubun çalışma planının giriş bölümünde verilmektedir. Bu çalışma gruplarının kamu kurumları, universiteler ve özel amaçlı ulusal meslek örgütleri gibi devlet kuruluşu olmayan kuruluşların temsilcilerinden oluştuğu özellikle vurgulanır. Ulusal Komite ve beş Çalışma Grubunda toplam olarak 65 bilim adamı ve araştırmacı bulunmaktadır.

ULUSLARARASI AFET ZARARLARINI AZALTMA ON YILI

DEPREMLER TÜRKİYE ULUSAL ÇALIŞMA GRUBU

Genel Bilgi

Türkiyedeki depremlerin yarattığı kayıpların ağırlığını vurgulamak için ön bilgiler verilmektedir. Yerel malzeme ile geleneksel yöntemler uygulanarak yapılmış kırsal konutlar hafif depremlerde bile kolayca yıkılmaktadır. Hasar istatistikleri bu yapıların en büyük can kaybına yol açtığını göstermektedir.

Türkiye'deki deprem tehlikesi ile ilgili bazı ek bilgi ve istatistikler verilebilir. 1925-1988 yılları arasında yıkıcı depremler yılda ortalama 1100 can kaybı ve 5600 hasarlı yapıya yaratmışlardır. Bu süre içinde deprem kayıplarının toplamı yıllık ortalama olarak gayrisafi mill gelirin yüzde biri kadar olmuştur. Diğer bütün başka doğal afetlerin toplamı ise yıllık gayrı safi milli hasılanın yüzde 0.2'si kadar olmaktadır.

Şu anda yürürlükte olan resmi deprem bölgeleri haritasına göre (Bak Şekil-1) Türkiye aşağıdaki beş bölgeye ayrılmıştır:

1nci Derece Deprem Bölgesi	I >	IX	MSK
2nci Derece Deprem Bölgesi	I =	VIII	MSK
3ncü Derece Deprem Bölgesi	I =	VII	MSK
4ncü Derece Deprem Bölgesi	I =	VI	MSK
Tehlikesiz ya da Deprem Etkinliği Önemsiz Bölgeler	I <	V	MSK

Deprem bölgeleri haritalarının hazırlanması ile ilgili çalışmalar genel olarak deprem kataloglarına, tektonik ve sismotektonik haritalara, gözlenmiş ve beklenen en büyük deprem şiddeti ve deprem episantır (merkezüstü) haritalarına dayanır. Bir diğer deyişle harita deterministik bir yaklaşım ile hazırlanmıştır. Selecekte olacak depremlerin yeri, oluş zamanı ve mağnitüdü ise belirsizdir. Bu nedenle deprem tehlikesini belirlemek için olasılık yontemleri ile onceden bilme ve karar verme prensipleri daha uygun bir araç olmaktadır. Son yıllarda Türkiye'deki deprem tehlikesinin sayısal olarak değerlendirilmesinde olasılık yönteminin uygulanmasına artan bir ilgi gösterilmektedir.

Tablo-1 de nüfus, ana endüstriyel tesisler vb. unsurların deprem bolgelerinde dağılımları ile ilgili bilgiler sunulmaktadır.

Tablo-1 Nufus, Alan Endüstri ve Barajların Deprem Bölgelerine Göre Dağılımı

Deprem Bölgesi	Nüfus (Yüzde)	Yüzey Alanı (Yüzde)	Ana Endüstri Merkezleri (Yüzde)	Barajlar (Yüzde)
1nci Derece I > IX	22	15.0	24.7	10.4
2nci Derece I = VIII	29	28.4	48.8	20.8
3ncü Derece I = VII	24	29.0	12.0	33.3
4ncü Derece I = IV	20	19.6	12.6	27.1
Tehlikesiz Bölge I < V	5	8.0	1.7	8.4

Örgüt Yapısı

Bayındırlık ve İskan Bakanlığına Uluslararası Afet Zararlarını Azaltma On Yılı içinde ulusal düzeydeki faaliyetleri organize etme görevi verilmiştir. Bu Bakanlık içindeki Afet İşleri Genel Müdürlüğü Deprem Afeti ile ilgili faaliyetlerin koordinasyonundan sorumludur. Dökümanın bu bölümünü hazırlayan ve Uluslararası Afet Zararlarını Azaltma On Yılı için politika belirleyen Depremler Çalışma Grubu aşağıdaki kişilerden oluşmaktadır:

Oktay Ergünay (Başkan): Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Deprem Araştırma Dairesi Başkanı

Polat Gülkan: Profesör, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü

A. Mete Işıkara: Profesör, Boğaziçi Üniversitesi

Erçin Kasapoğlu: Profesör, Hacettepe Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü

Nahit Kumbasar: Profesör, Istabul Teknik Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Fakültesi

Ömer Alptekin: Profesör, Istanbul Üniversitesi, Jeofizik Mühendisliği Bölümü

Alkut Aytun: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kuruku, Yapı Araştırma Enstitüsü, Başkan Vekili

Hülya İlgen: Avrupa Afetler Eğitim Merkezi Başkanı, Ankara

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULULARARASI 10 YILI

DEPREM ÇALIŞMA GRUBU ANA HEDEFLERİ

A- Tehlike ve Riskin Belirlenmesi

1. Türkiye'nin depremselliği ve genç tektoniği üzerindeki çalışmalara önem ve öncelik verilecek ve bu konudaki bilgi birikimi bir araya toplanacaktır.

2. Yürürlükteki deprem bölgeleri haritası, çağdaş bir anlayışla yeniden düzenlenecektir.

3. Önemli yapı ve yerleşmelerin kurulacağı alanlarda, mikro bölgelendirme çalışmalarının yapılması sağlanacak ve bu çalışmalarla ilgili esaslar geliştirilerek, standart hale getirilecektir.

4. Bölge ve şehir ölçeğindeki fiziksel planlama çalışmalarında, deprem zararlarının azaltılmasına önem ve öncelik verilecek ve bu konudaki mevzuat gözden geçirilerek, gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır.

5. Çeşitli türdeki yapı ve yerleşmelerin depremlerden etkilenme derecelerini gösteren etkilenme analizleri, hasar ve ekonomik kayıp olasılıkları için modeller geliştirilecektir.

B- Gözlem, Tahmin ve Erken Uyarı Sistemleri Kurulması

1. Mevcut deprem kayıt şebekesi, ülke sınırları içerisinde magnitüdü 3 ve daha büyük olan depremleri kayıt edecek ve deprem parametrelerini anında ve hızlı olarak belirleyecek hale getirilecektir. Bu amaç için ana ve tali merkezlerden oluşacak ulusal telemetrik gözlem şebekesi geliştirilecektir.

2. Halen kurulu bulunan kuvvetli yer hareketi kayıtcı sayısı 250 ye çıkarılacak, ayrıca yüksek bina ve barajlar gibi önemli mühendislik yapılarının bu cihazlarla donatılmasına bir program içerisinde ivedilikle başlanacaktır.

3. Her türlü deprem kayıtları ile ilgili standart bir veri bazı oluşturmak ve tüm kullanıcılara anında veri sağlamak amacıyle, Ankara'da Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Deprem Araştırma Dairesi Başkanlığı bünyesinde kurulan veri-işlem merkezi geliştirilecektir.

4. Zemin-yapı etkileşimi, yer hareketinin büyütmesi, azalım ilişkilerini geliştirmek için, Doğu ve Batı Anadolu'da seçilecek pilot bölgelerde özel amaçlı kuvvetli yer hareketi kayıt sistemleri kurulacaktır.

5. Depremlerin önceden tahmini amacıyle halen Kuzey-Batı Anadolu'da yürütülmekte olan çok disiplinli pilot çalışmalar, farklı gerilme ve yırtılma özellikleri gösteren Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri ile Ege-Graben zonlarındaki sismik boşluk alanlarına da yaygınlaştırılacaktır.

6. Önceden tahmin çalışmalarından elde edilen sonuçların bilimsel olarak değerlendirilmesi ve uygulama için öneriler geliştirilmesi amacıyle Bayındırlık ve İskan Bakanlığının koordinasyonunda çalışan bir Bilimsel Danışma Kurulu oluşturulacaktır.

7. Anında ve etkili bir ilk kurtarma ve yardım çalışması yürütebilmek amacıyle, ülke ölçeğinde "Deprem Hasarı Erken Haberalma Sistemleri" kurulmasına başlanacaktır.

C- Kısa Vadeli Koruyucu Önlemler ve Önceden Hazırlık Çalışmaları

1. Halen yürürlükte olan "İl Kurtarma ve Yardım Planlarının" gerçekçi ve uygulanabilir hale getirilmesi ve geliştirilmesi için örnek çalışmalar ve kılavuz kitapcıklar hazırlanacak ve her yıl bu planların gözden geçirilmesi amacıyle, tatbikatlar düzenlenecektir.

2. Ülke ölçeğindeki afet planlama ve hazırlık çalışmalarının sürekli bir sistem içerisinde yönlendirilebilmesi için bu konudaki mevzuat yeniden gözden geçirilecek ve bir deprem anında toplanan merkezi koordinasyon kurulları yerine, çalışmaları, depremler olmadan önce gözden geçiren, yönlendiren ve geliştiren kurullar oluşturulacaktır.

3. Bir deprem anında hızlı bilgi toplama ve haberleşmeyi sağlamak amacıyle, mevcut haberleşme ağının kesilebileceği de dikkate alınarak, alternatif haberleşme sistemleri geliştirilecektir.

D- Uzun Vadeli Önleyici Tedbirler

1. Depreme dayanıklı yapı yönetmeliği deprem mühendisliğindeki yeni gelişmelere paralel olarak gözden geçirilecektir.

2. Özel mühendislik yapılarının depreme dayanıklı olarak projelendirilebilmeleri için gerekli esasları belirleyen bir çerçeve yönetmelik geliştirilecektir.

3. Yapı denetimi konusundaki mevzuat yeniden gözden geçirilecek ve denetimin daha gerçekçi olmasını sağlayacak, yapı veya deprem sigortası vb. gibi denetim sistemleri uygulamaya konulacaktır.

4. Baraj, köprü, trafo merkezleri vb. gibi kritik yapıların, deprem güvenlikleri bir program dahilinde değerlendirilecek ve gerektiğinde bu yapıların takviye veya onarımları yapılacaktır.

5. Hastahane, itfaiye, su depolama ve dağıtım şebekesi, PTT, vb. gibi bir depremden hamen sonra kullanılması zorunlu olan yapılardan yetersiz bulunanların takviye ve onarımları için yeni bir program başlatılacaktır.

6. Deprem bölgelerindeki çok riskli kırsal yapıların yenilenmesi veya takviye edilmesi çalışmalarına hız verilecek ve önceliklerin belirlenmesi amacıyle bu konuda yeni bir program başlatılacaktır.

7. Betonarme yapılarda beton kalitesinin yükseltilmesi amacıyle kaliteli beton üreten santrallerin kurulması teşvik edilecek ve desteklenecektir.

8. Aktif deprem bölgelerinde barajlar çevresinde kurulu bulunan deprem kayıt şebekelerinin geliştirilmesi ve planlanması yapılan barajların depremselliğinin aletsel olarak belirlenmesi çalışmalarına önem verilmesi sağlanacaktır.

E- Eğitim ve Enformasyon Çalışmaları

1. Deprem ve depreme dayanıklı yapı yapma konusundaki geniş kapsamlı halk eğitimi çalışmalarına önem ve öncelik verilecek ve eğitim çalışmalarının en uç yerleşme birimlerine ulaştırılabilmesi için gereken işbirliği ve koordinasyon sağlanacaktır.

2. Yerel usta ve kalfalarla, evini kendi yapan halkın depreme dayanıklı yapı yapma konusundaki bilgi ve becerisini arttırmak amacıyle evini yapana yardım programları hızlandırılacak ve bu programlarda görev alacak teknisyenlerin eğitimi öncelikle sağlanacaktır.

3. Toplumun her kesiminin deprem ve diğer doğal afetler konusunda aydınlatılması için TV, Radyo vb. gibi kitle iletişim araçlarından yararlanılarak eğitici ve anlaşılması kolay bilgiler yayınlanacaktır.

4. Türkiye'de afetlerle ilgili araştırma,uygulama, tecrübe ve bilgi birikimini kamu oyuna en geniş şekilde duyurabilmek amacıyle, "Doğal Afetler Ulusal Kongre"leri düzenlenecektir.

5. Üniversitelerimizde özellikle yerbilimleri, inşaat ve şehir planlaması eğitimi veren bölümlerde sismoloji ve deprem mühendisliği eğitimi ve araştırmaları teşvik edilecek laboratuvar ve eğitim imkanlarının iyileştirilmesine destek verilecektir.

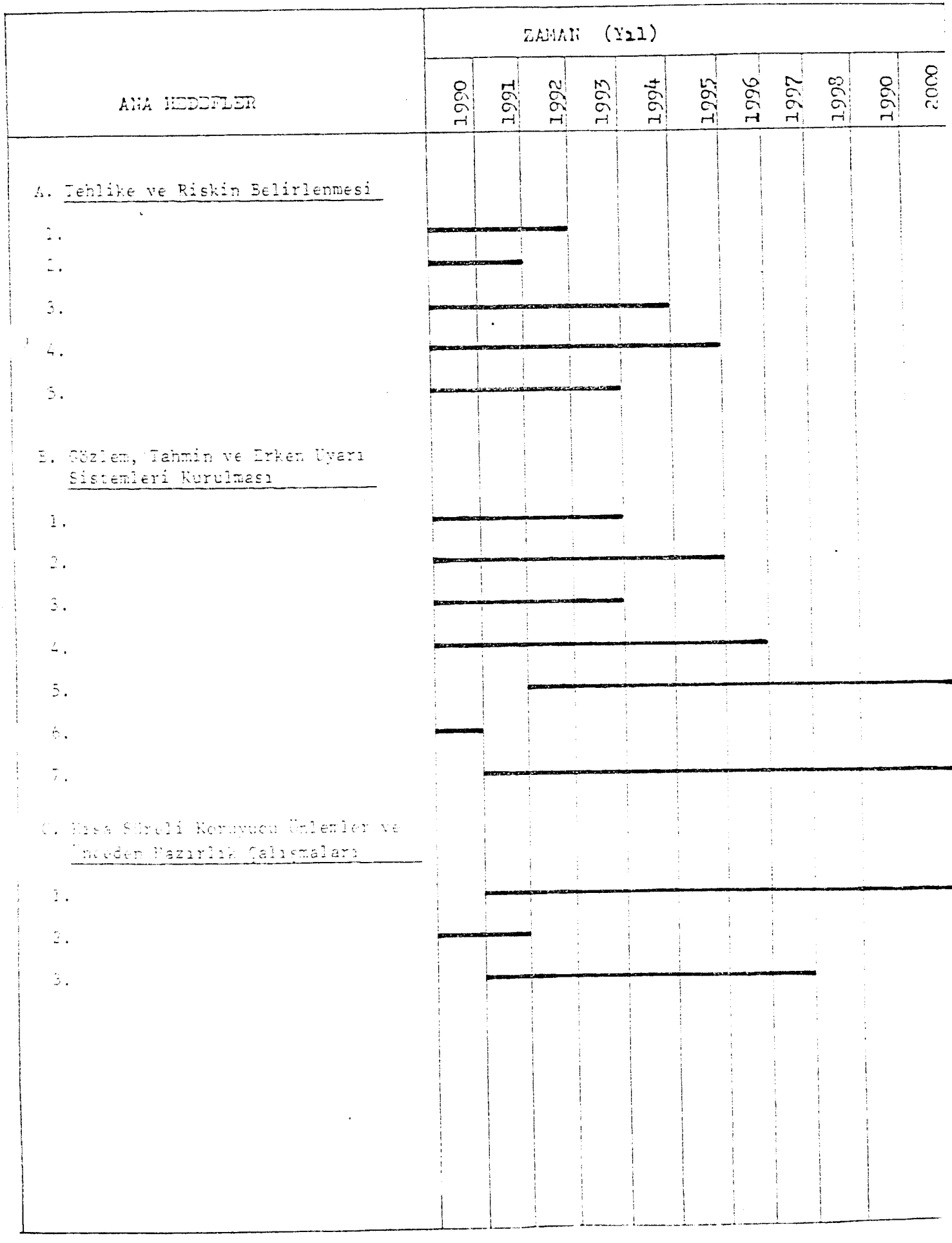
6. Başka ülkelerde deprem konusunda elde edilen tecrübe ve bilgilerin Türkiye'ye aktarılarak bunlardan gerekli derslerin çıkartılması ve aynı hatalara düşülmemesi amacıyle uluslararası işbirliği imkanları arttırılacak, depremler konusunda ileri düzeyde olan ülkelerdeki bilgi birikiminden yararlanılmasına ağırlık verilecektir.

7. Eğitim ve araştırma kuruluşlarının deprem ve deprem zararlarının azaltılması konusundaki ulusal ve uluslararası projeleri teşvik edilecek ve desteklenecektir.

8. Deprem ve diğer doğal afetlerle ilgili her türlü istatistiki verinin toplanması ve periyodik olarak yayınlanması sağlanacaktır.

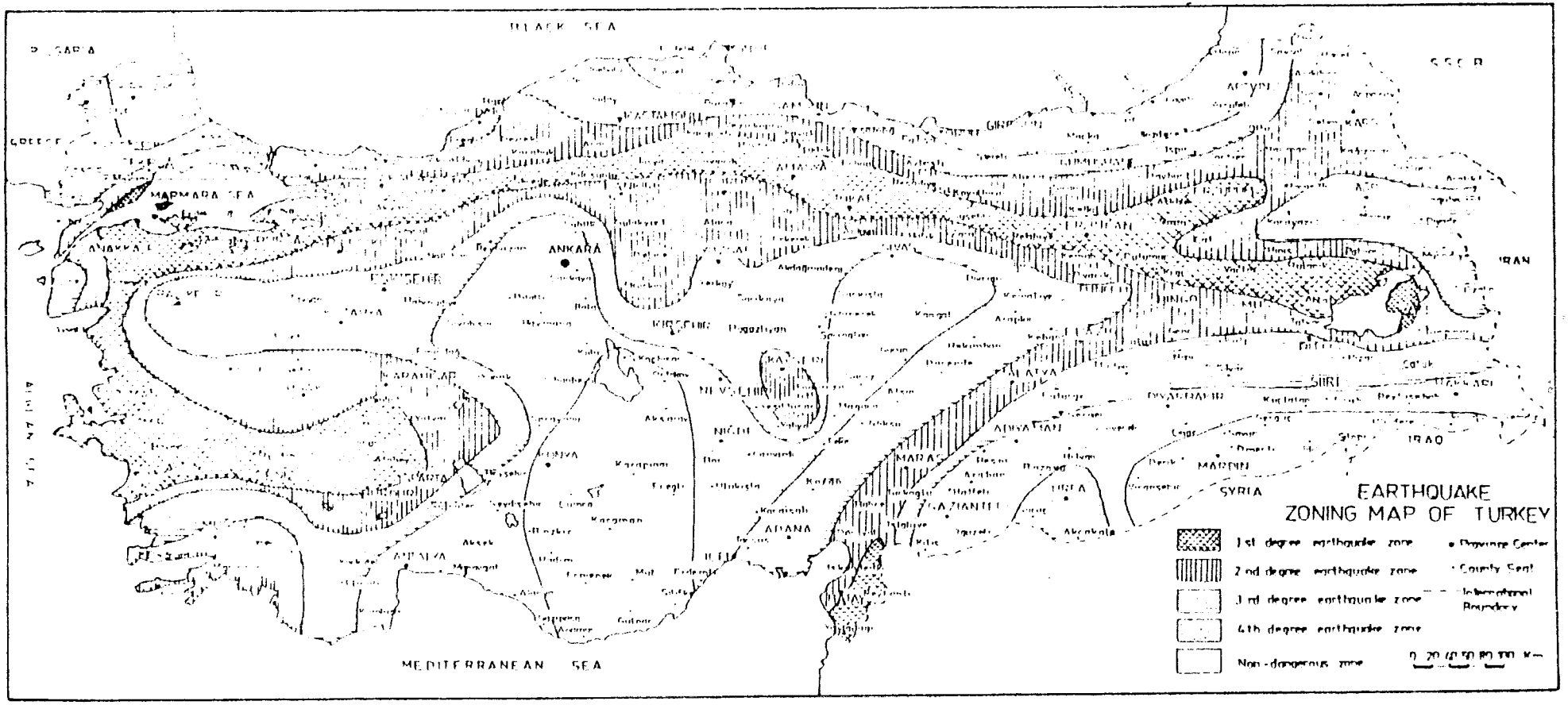
DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI UNSLARAJASI 10 YILI

DEPREM ÇALIŞMA GURUPU TEMİN PLANI

DEPREM ÇALIŞMA GURUBU TERMİN PLANI

ANA HEDEFLER	ZAMAN (Yıl)										
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
D. Uzun Süreli Önleyici Tedbirler											
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											
E. Eğitim ve Enformasyon Çalışmaları											
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											

TÜRKİYENİN DEPREM BÖLGELERİNİ GÖSTERİR HARİTA

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI HEYELAN VE KAYA DÜŞMELERİ ÇALIŞMA GURUBUNUN ANA HEDEFLERİ

TÜRKİYEDE HEYELAN VE KAYA DÜŞMESİ SORUNLARI :

Türkiye'nin; Jeolojik, morfolojik ve klimatolojik kriterler gözönüne alındığında çok farklı bölgelere sahip olduğu gözlenmektedir. Ayrıca şehircilik biliminin bu günkü düzeyde gelişmediği tarihlerde ve günün, düşmandan korunmayı amaçlayan düşüncesinde oluşturulan şehir, kasaba ve köy gibi yerleşim alanlarının yükselti yamaçlarında ve dik şeyler altında kurulduğu görülmektedir.

Buna ilaveten, son yıllarda gerek nüfus artışı (Yıllık 2,5) ve gerekse hızlı kentleşme (Yıllık 5,5,) nedenleri ile gelişen konut sorunu, yerleşmenin ucuz ve yasal önlemlerden yoksun sahalarda (Gecekontulaşma) yapılmasına yol açmıştır.

Dik şev ve yamaçlarda yeralan bu alanlarda da; heyelanlar kaya bloklarının kayması, kaya düşmeleri ve devrilmeleri gibi birtakım doğal afet olaylarının meydana gelmesi kaçınılmaz bir gerçektir.

Nitekim, son 25 yılda (1960-1985) 5500 yerleşim alanında heyelan, 720 yerleşim alanında ise kaya düşmesi nedeniyle etüd yapılmış ve heyelanlar nedeniyle 58500, kaya düşmeleri sonucu ise 26500 olmak üzere toplam 85000 konutun nakli önerilmiştir. Bu afetler nedeniyle de 200 civarında insan hayatını kaybetmiştir.

Türkiyede Karadeniz bölgesi başta olmak üzere, İçanadolu ve Doğuanadolu bölgeleri heyelanlardan, Akdeniz, İçanadalu ve Doğuanadolu bölgeleri de kaya düşmelerinden etkilenmektedir.

"Doğal Afet Zararlarının Azaltılması 10 Yılı" çerçevesinde yukarıda belirtilen afetlerin önlenmesi, zararlarının azaltılması ve yasal önlemlerin düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

ÖRGÜT YAPISI

Bu çalışma grubunun faaliyetleri Afet İşleri Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğü altında yürütülecek olup, grup üyeleri şöyledir;

Orhan BALTAN: (Başkan) Afet İşleri Genel Müdür Yardımcısı

Kemal ERGUVANLI, Mühendislik Jeolojisi Türkiye Milli Komitesi Başkanı, Emekli Profesör, İstanbul Teknik Üniversitesi

Okay EROSKAY, Profesör, İstenbul Üniversitesi Jeoloji Bölümü

Erdoğan YÜZER, Profesör, İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesi Dekanı

Vahit KUMBASAR, Profesör, İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi

Remzi ÜLKER, Profesör, İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi

HEYELAN VE KAYA DÜŞMESİ AFETİ ÇALIŞMA GRUBU ANA HEDEFLERİ

A. TEHLİKE VE RİSKİN BELİRLENMESİ :

1. Mevcut verilerin bir merkezde derlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla bir veri-işlem merkezi oluşturulması,

2. Türkiye heyelan bölgelerinin belirlenmesi,

3. Ayrıntılı heyelan çalışmalarına esas oluşturmak üzere risk bölgelerinin sınıflandırılmasını standartlaştıracak çalışmaların yapılması,

4. Değişik ölçekli heyelan-risk haritalarının yapımı,

5. Halen potansiyelheyelan ve kaya düşmesi alanı olan bölgeler civarında yerleşmeye uygun yeni alanların belirlenmesi,

B. GÖZLEM TAHMİN VE ERKEN UYARI SİSTEMLERİNİN KURULMASI :

1. Riski fazla olan bölgelerde; jeodezik, fotojeolojik, uzaktan algılama v.b. yöntemlerle gözlem ve ölçü sistemlerinin kurulması,

2. Çeşitli uyarı sistemlerinin yerleştirilmesi ve deformasyon ölçümlerinin yapılması,

3. Yapılan ölçümlerin yöresel ve merkezi bazda değerlendirilmesi,

4. Haberleşme ağının kurulması ve risk sinyallerinin iletilmesi,

5. Meteorolojik verilerle yağış karakteristiklerinin belirlenmesi ve ani yağış boşalımları ile peryotlarının önceden tahmini ve gerekli önlemlerin alınması,

C. KISA VADELİ KORUYUCU ÖNLEMLER VE ÖNCEDEN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI :

1. Afetle birlikte yapılacak acil yardım, kurtarma ve geçici iskana ilişkin planların önceden yapılması ve uygulamada görev alacak kurum ve kuruluşların belirlenmesi,

2. "İl kurtarma ve yardım planlarının" uygulama kapasitesini arttırıcı çalışmaların yapılması,

D. UZUN VADELİ ÖNLEYİCİ ÖNLEMLER :

1. Heyelan ve kaya düşmelerinin diğer afetlerle (deprem, volkan püskürmesi fırtına v.b.) ilişkilerinin ve etkilerinin saptanması,

2. Heyelan ve kaya düşmelerine ilişkin Araştırma merkezinin kurulması ve bu konularda uzman yetiştirilmesi, Merkezce Uluslararası düzeyde bilimsel ve teknik işbirliği yapılmasının sağlanması,

3. Potonsiyel heyelanlı bölgelerde yerleşimin zorunlu olması hallerinde alınması gerekli önlemlerin ve yapı tiplerinin araştırılması ve bu hususta gerekli yönetmeliklerin düzenlenmesi,

4. Heyelan ve kaya düşmesi riskinin çok yüksek olduğu bölgelerde; devamlı ölçüm ve gözlemlerin yapılması ve değerlendirilmesi ile ilgili ön çalışmaları yapmak için gerekli organizasyonun sağlanması,

5. Yer deformasyonu ile yapı hasarları arasındaki ilişkilerin araştırılması ve kriterlerin tespit edilmesi,

6. Potansiyel yerleşim alanlarının sınıflandırılması,

7. Hazırlanacak imar planlarında heyelan ve kaya düşmesine maruz alanların tespiti ve alınması zorunlu teknik önlemlerin belirlenmesi,

E. EĞİTİM VE ENFORMASYON ÇALIŞMALARI :

1. Basın, radyo, TV vb. iletişim araçları ve seminer, sempozyum konferans vb. bilimsel ve teknik toplantılarla kamunun eğitilmesi ve aydınlatılması,

2. Bu konuda merkezi ve yerel otorite ve sorumlu kurumlar arasında görev, yetki ve sorumluluk koordinasyonunun sağlanması,

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI

HEYELAN VE KAYA DÜŞMESİ ÇALIŞMA GURUBU TERMİN PLANI

ANA HEDEFLER	ZAMAN (Yıl)										
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1990	2000
A. TEHLİKE VE RİSKİN BELİRLENMESİ											
1.											
2.											
3.											
4.											
B. GÖZLEM, TAHMİN VE ERKEN UYARI SİSTEMLERİNİN KURULMASI											
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
C. KISA VADELİ KORUYUCU ÖNLEMLER ÖNCEDEN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI											
1.											
2.											
D. UZUN VADELİ ÖNLEYİCİ ÖNLEMLER											
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
E. EĞİTİM VE ENFORMASYON ÇALIŞMALARI											
1.											
2.											

ULUSLARARASI AFET HASARLARINI AZALTMA 10 YILI
SU BASKINLARI TÜRKİYE ULUSAL GRUBU

GENEL BİLGİ :

Türkiyede taşkına maruz olan sahalar yurdun her tarafına yayılmış durumdadır. Nehirler nehir vadileri boyunca yer almaktadır. Nehirlerin eğimleri genellikle fazla ve yüzeysel akış rejimleri düzenli değildir.

Taşkınlar önemli ölçüde zarara can kaybına ve ekonomik kayıplara neden olmaktadır. Taşkınların ortaya koyduğu zarar sel yataklarının ortaya koyduğu sel yataklarının büyümesiyle bir yandan artarke, yapısal önlemlerin alınmasıyla azalmaktadır. Alınacak yapısal tedbirler taşkın ve sellenme riskini bir dereceye kadar azalttığını belirtmek yerinde olur, ancak taşkınların daha sık meydana gelmeleri zarar miktarını arttırmaktadır. Taşkın kontrol yapılarının bakım ve işletmesi taşkın zararlarının azaltılması açısından önemlidir.

ÖRGÜT YAPISI:

Özden BİLEN (Başkan) Devlet Su İşleri Genel Müdür Yardımcısı

Süleyman BOZKURT: Devlet Su işleri Etüd ve Planlama Daire Başkanı

Hüseyin YAVUZ: Devlet Su İşleri Etüd ve Planlama Dairesi Başkan Yardımcısı

Ayhan TEKER: Devlet Su İşleri, Rasatlar Şube Müdürü

Necati ÖZÇIRPICI: Devlet Su İşleri Hidroloji Şube Müdürü

Fikret ERDOĞAN: Devlet Su İşleri İşletme Hidrolojisi Şube Müdürü

Şahin BEKİŞOĞLU: Devlet Su İşleri, Bakım, Onarım Şube Müdürü

Arif GAFUR: Devlet Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Hidroloji Şube Müdürü

Nural DALGUN: Devlet Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Hidroloji Baş Mühendisi

Hazım İNAN: Sivil Savunma Koleji Müdür Yardımcısı, İçişleri Bakanlığı

Orhan GEDİKLİ: Mühendis, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

DOĞAL AFETLERİN AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI

TÜRK MİLLİ KOMİTESİ

SU BASKINLARI ÇALIŞMA GRUBU ANA HEDEFLERİ

Doğal Afetlerin Azaltılması Uluslararası 10 Yılı Türk Milli Komitesinin 23.12.1988 tarihinde yapmış olduğu 1. toplantısında, değişik konularda çalışma komisyonları kurulmuş ve Su Baskınları Çalışma Komisyonunun başkanlığına DSİ Genel Müdürlüğü getirilmiştir.

Su Baskınları Çalışma Komisyonunun; DSİ Genel Müdürlüğü, DMİ Genel Müdürlüğü, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve O.D.T.Ü. Rektörlüğü temsilcilerinden oluşması uygun görülmüştür.

Su baskınları ile ilgili çalışmaların aşağıda belirtilen gruplarda ve sırada ele alınması uygun görülmüştür.

A- Tehlike ve Riskin Belirlenmesi

1. Ülkemizde meydana gelmiş olan taşkınların bir envanteri çıkartılacaktır.
2. Çıkartılan envanterden ve hidrolojik etüdlerden yararlanılarak, taşkın zararlarına ve taşkın yineleme sürelerine göre taşkına maruz bölgeler belirlenecektir.
3. Su baskınlarına maruz bölgelerin taşkın frekans atlasları çıkartılacaktır.
4. Su baskınlarına maruz alanlar; bitki örtüsü ve arazi kullanım şekilleri dikkate alınarak, olası su baskınları karşısında meydana gelebilecek zarara göre sınıflandırılacaktır.

B- Gözlem, Tahmin ve Erken Uyarı

1. Su baskını tehlikesinin önceden sağlıklı olarak tahmin edilebilmesi için gerekli hidrolojik ve meteorolijik donelerin temin edildiği taşkın bölgelerindeki gözlem istasyonlarının, şebekesi ve bu istasyonların cihazlarla donanımları gözden geçirilecek ve gerekli revizyonlar yapılacaktır.

2. Gözlem istasyonlarından elde edilen donelerin kolaylıkla temini ve değerlendirilmesi için bir veri bankası oluşturulmasına çalışılacaktır.

3. Taşkın bölgelerindeki gözlem istasyonlarının; elde edilen donelerin en kısa zamanda, değerlendirilmek üzere veri bankalarına aktarılmasını sağlamak için uzaktan ölçüm (telemetri, radar gibi) cihazları ile donatılmasına çalışılacaktır. Öncelikle örnek bir taşkın bölgesi seçilerek, buradaki gözlem istasyonlarının uzaktan ölçüm (telemetri, radar gibi) cihazları ve taşkın sahasının ise erken uyarı sistemleri ile donatılmasına çalışılacaktır.

4. Elde edilen donelerin değerlendirilmesi için taşkın büroları oluşturulmasına, bu büroların bilgisayarlarla donatılmasına, gerekli bilgisayar programlarının teminine ve /veya hazırlanmasına çalışılacak ve elde edilen donelerden ve tahmin yöntemlerinden yararlanılarak değişik yinelemeli yağış ve akış değerleri hesaplanacaktır.

5. Taşkın bürolarında elde edilen sonuçların, taşkın koruma tesislerinin ve erken uyarı sistemlerinin işletilmesinde kullanılmak üzere gerekli talimatlar hazırlanacaktır.

6. Su baskınlarının neden olduğu can ve mal kayıplarının azaltılması için erken uyarı sistemlerinin oluşturulmasına çalışılacaktır.

C- Kısa Süreli Koruyucu Önlemler ve Hazırlık Çalışmaları

1. Su baskınlarının neden oldugu can ve mal kayıplarını azaltmak üzere, taşkın sırasında yapılacak çalışmaları ve alınacak önlemleri kapsayan planlar hazırlanacaktır.

2. Hazırlanacak planlar doğrultusunda çalışmalara katılacak kuruluşlar arasında koordinasyon saglayacak birimler oluşturulacak ve haberleşme sistemi kurulacaktır.

3. Taşkın sonrası; taşkının olumsuz etkilerini kaldırmak üzere oluşturulacak arama, kurtarma ve yardım ekiplerinin çalışma yöntemlerini belirleyecek planlar hazırlanacaktır.

4. Su bakınları konusundaki mevcut yönetmelikler ve planlar gözden geçirilecektir.

5. Taşkın zararlarını azaltmak üzere bu bölgelerdeki arazilerin kullanım planları hazırlanacaktır.

6. Mevcut taşkın koruma tesislerinin çalışma talimatları gözden geçirilerek en iyi şekilde işletilmeleri saglanacaktır.

D- Uzun Süreli Koruyucu Önlemler

1. Taşkına maruz bölgelerde yer alan tarım sahalarının ve yerleşim yerlerinin baraj, sel kapanı, sedde ve taşkın suları derivasyonu gibi tesislerle korunması için projeler geliştirilecektir. Geliştirilecek projelerle mevcut tesisler korunurken, daha yüksek frekanslı taşkınların neden olabileceği taşkın zararlarının artmamasına özen gösterilecektir.

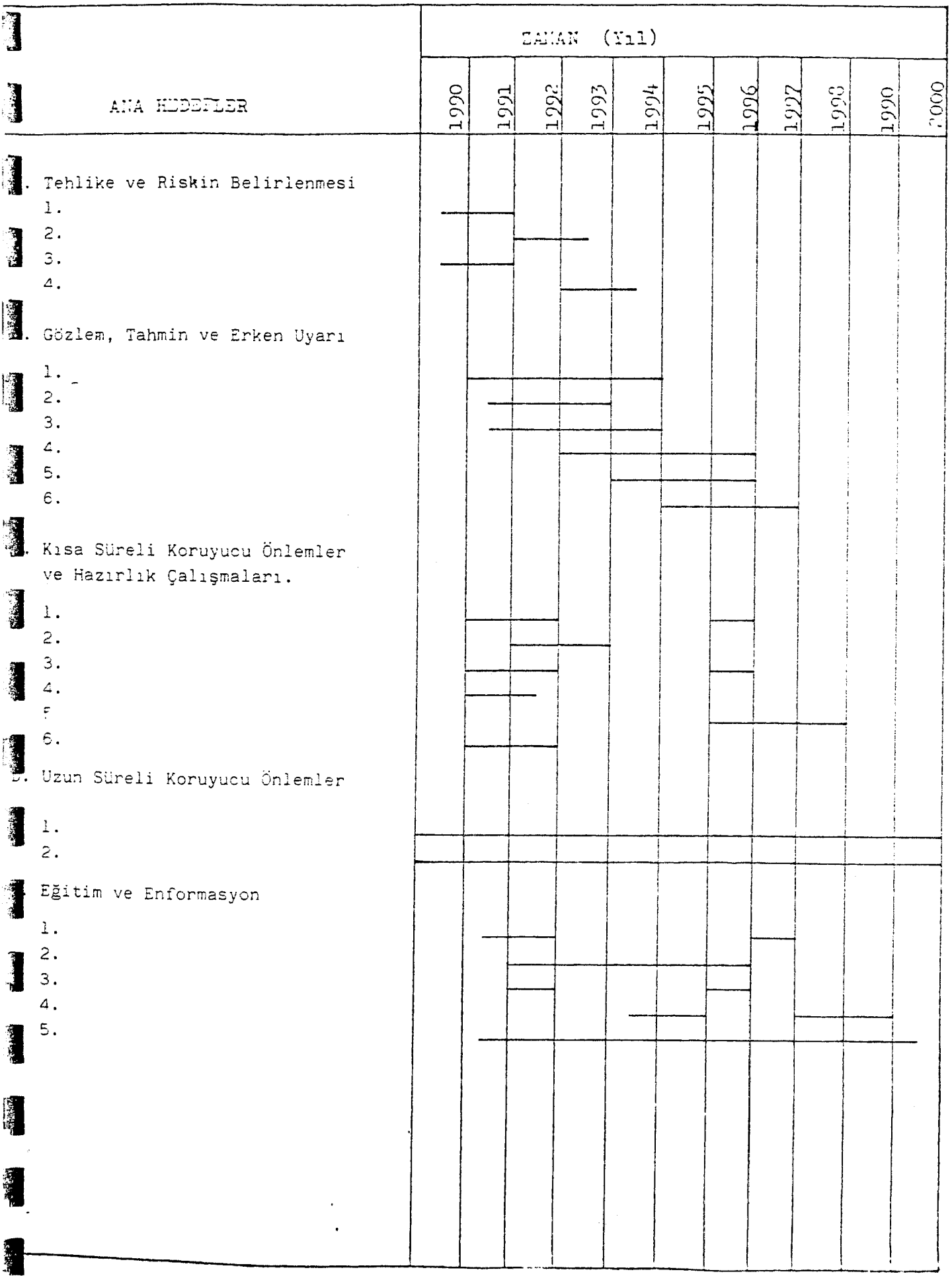
2. Taşkın zararlarını artırıcı engellerin kaldırılması ve yapısal taşkınların önlenmesi için öneriler getirilecektir.

E- Eğitim ve Enformasyon

1. Taşkın sırasında ve sonrasında neler yapılması gerektiği konusunda yöre halkını eğitici yayınlar hazırlanacak ve halkı bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir.
2. Taşkın sırasında görev alacak kişiler düzenlenecek kurslarla eğitilecek ve uygulamalar yapılacaktır.
3. Taşkın projelerinin geliştirilmesinde ve bu projelerin işletilmesinde yöredeki ilgili idari birimlerle koordinasyonun sağlanması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
4. Su baskınları konusunda bilgiyi artırmak ve yapılacak çalışmaları yönlendirmek amacıyla biri ulusal diğeri uluslararası olmak üzere iki bilimsel ve teknik konferans düzenlenmesine çalışılacaktır.
5. Üniversitelerimizde taşkın hidrolojisi ve taşkın kontrolu konularıyla ilgili araştırmalar teşvik edilecektir.

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI

SU BASKINLARI ÇALIŞMA GURUBU TERMİN PLANI

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI
YANGIN ÇALIŞMA GRUBU

GENEL BİLGİ:

Yanıcı maddeninin ısı ve oksijenle birleşmesi şeklinde, yanma ve hızlı yanma olarak tanımlanan ateş bir anlamda uygarlığın simgesidir.

Bu sebeple; gelişmenin temel öğelerinden biri olarak faydalı kullanıldığı zaman medeniyete hizmet etmiş, kontrolden çıktığı zaman ise yılların eserlerini ve ürünlerini yokeden bir afet olarak kabul edilmiştir.

Ülkemiz genelinde yerleşim merkezlerinde 1982-1987 yılları arasında meydana gelen toplam yangın sayısı 86.304 olup, maddi kayıp ise 100 milyon TL.dir.

Yine ülkemiz genelinde 1983-1987 yılları arasında ormanlarımızda toplam 7.030 adet yangın çıkmış, 58.703 hektar alan yanmış ve 26.928.833.-TL.lik. maddi zarar meydana gelmiştir.

Bu sayılar maddi kayıplar ve sebeplerinin süresinin yangın afetindeki önemini vurgulamaktadır.

Yangın çalışma grubu,
"Doğal Afet Zararlarının Azaltılması 10 Yılı" çerçevesinde can ve mal kaybı gibi zararları en az düzeye indirgemek, konuyla ilgili halka bilgi vermek ve bu gaye için en önemli donanımı hesaba katmalıdır.

ÖRGÜT YAPISI :

Ulusal raporun bu bölümünü, Ulusal Türk Yangın Çalışma grubunda yeralan aşağıdaki kişiler oluşturmaktadır.

Yüksel AYHAN: (Başkan) Doçent İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü

Abdurrahman KILIÇ: Profesör, İ.T.Ü. Makina Mühendisliği Fakültesi

Özcan ESMER: Şehir Planlama Bölümü ODTÜ

Cevdet DOLARSLAN: Ankara Büyükşehir Belediyesi, Yangın Ekipleri Direktörü

Metin DEMİR: İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Yangın Ekip Direktörü

Enver YALÇINKAYA: Doçent, Genel Müdür, Güven Sigorta

Eşref ADALI: Profesör, İ.T.Ü. Elertrik Mühendisliği

U.Savaş BARAN: Kaptan, Türk Deniz Kuvvetleri

Hüseyin ÇAKIR: T.S.E. Elektronik Uyarı Sistemleri Bölüm Şefi

YANGIN ÇALIŞMA GRUBU ANA HEDEFLERİ:

A.TEHLİKE VE RİSKİN BELİRLENMESİ :

1. Ülkemizde yürürlükte bulunan yangın mevzuatı ile sigortacılık derlenecektir.

2. Yangınlarla ilgili istatistiki çalışmalar yapılacaktır.

3. İtfaiye teşkilleri hakkında bilgi toplanacaktır.

4. Yangın söndürme araç, gereç ve malzemeleri hakkında bilgi toplanacaktır.

5. İtfaiye ile ilgili haberleşme sistemi hakkında bilgi toplanacaktır.

6. Orman yangınları hakkında bilgi toplanacaktır.

7. Konu ile ilgili çeşitli ülkeler incelenecek ve ülkemizle karşılaştırma yapılacaktır.

B. GÖZLEM, TAHMİN VE ERKEN UYARI SİSTEMLERİNİN KURULMASI :

1. Şehirlerimizde yangın ihbar sistemleri kurdurulacaktır.

2. İtfaiye teşkillerine modern haberleşme sistemleri kurdurulma çerçevesinde;

a) Yerleşik ve seyyar haberleşme pekiştirilecektir.

b) Sevk ve idare standardı oluşturulacaktır.

3. Ormanlarda yangına karşı gözlem, erken uyarı sistemleri kurulacak ve kurulu bulunanlar da geliştirilecektir.

C. KISA VADELİ KORUYUCU ÖNLEMLER VE ÖNCEDEN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI :

1. Halen yürürlükte olan yangın mevzuatı gözden geçirilecek ve yangın zararlarının azaltılması yönünde yeni bir mevzuat hazırlanacaktır.

2. İtfaiye Teşkillerinin Kuruluş, Görev, Eğitim ve Denetim Esaslarına Dair Yönetmelik gözden geçirilecek ve yeniden düzenlenecektir.

3. İtfaiye personelinin ekonomik ve sosyal yönden iyileştirilmesi sağlanacak ve itfaiye personelliği cazip hale getirilecektir.

4. Eğitim ve denetim konularına açıklık getirilecektir.

5. İtfaiyede kullanılan araç, gereç ve malzemeler tespit edilecek, öncelik sırasına göre yapılacak tespit sonucuna göre de bu araç, gereç ve malzemenin standardı sağlanacaktır.

6. İl ve ilçelerde yangın zararlarını azaltıcı planlar yaptırılacaktır.

7. İtfaiye teşkilatı bulunmayan belediyeler ile kamu ve özel teşebbüslere ait yerlerde itfaiye teşkilleri kurdurulacaktır.

8. Ülkemiz koşullarına uygun modern yangın söndürme sistemleri tespit edilecek, öncelik sırasına göre yapılacak tespit sonucuna göre de standardı sağlanacak, bu sistemlerin bina ve tesislerde proje aşamasında yer alması sağlanacak, en uygun sistemlerin kurulması, idamesi, personelinin eğitimi ve deney hizmetleri sağlanacaktır.

9. Yangından korunma sektöründeki kişiler arasında pozitif bilgi akışı sağlanacaktır.

10. Yurtdışı yangın kuruluşları ile işbirliği yapılacaktır.

11. Ülkemizde eğitilmesi gereken itfaiye personelinin çokluğu ve merkezi düzeyde eğitim verebilecek bir okulun bulunmayışı nedeniyle "Yangın Eğitim Merkezi" kurulacaktır.

12. Ormanlarımızın yangınlara karşı duyarlılığının belirlenmesinde (zaman ve imkanlar açısından) bölge ve işletmeler bazında genel planlar hazırlattırılacaktır.

13. Orman yangınlarında havadan ve yerden uygulanacak olan önleme ve mücadele çalışmalarında organizasyon sağlanacaktır.

D. UZUN VADELİ ÖNLEYİCİ ÖNLEMLER :

1. Yangının çıkmasını ve yayılmasını önleme ve yangından en az zararla kurtulma konusunda İmar Mevzuatına aşağıdaki hükümler koydurularak devamındaki iş ve işlemler gerçekleştirilecektir.

a) Yangına karşı yapısal güvenlikle ilgili olarak ülke şartlarına uygun farklı iklim koşulları dikkate alınarak; planlama, uygulama, yapı malzemesi ve bina yapım teknolojisi konularında ayrıntılı ve çok geniş yönetmelikler yapılacaktır.

b) Yapı projelerinde inşaa ve kullanım aşamalarında yangın projesinin istenmesi sağlanacaktır.

c) İmar planlarının yapım, tasdik ve tadillerinde yangın olayının dikkate alınması sağlanacaktır.

d) Yapılacak yasal düzenlemelerin yerel yönetimler eliyle ve zamanında uygulamaya konulması sağlanacaktır.

e) İmar planlarının uygulanmasında gerekli titizliğin gösterilmesi sağlanacaktır.

f) Konu ile ilgili uygulama ve denetim kurallarının belirlenmesi sağlanacaktır.

2. Ülke çapında yangın sigortası zorunlu hale getirilecektir.

3. Yangın Mühendisliği Üniversitelerimizde bir dal olarak geliştirilecektir

4. Yapı malzemeleri, yangına dayanım süreleri yanma testleri ve yapısal güvenlik önlemleri açısından standart hale getirilecektir.

5. İtfaiye fonu oluşturulacaktır.

6. Orman yangınlarının önlenmesi ve mücadelesinde ulaşım araçları ve imkanları gözönünde tutularak, yangına en hassas olan yerlerden başlamak üzere devriye sistemi kurdurtulacaktır.

7. Zonguldak ili Safranbolu ilçesinde Türk ahşap yapı geleneğinin en güzel ürünlerine örnek olan ve ahşabın elde işlenildiği, el sanatlarının en ince sergilendiği "Safranbolu Türk Evleri"ni yangından koruma ve yangın güvenliği araştırma ve uygulama projesi yapılacaktır.

E. ARAZİ KULLANIMI VE RİSK YÖNETİMİ :

1. Yangından korunma ve yangın güvenliği açısından yerleşim yerinin düzenlenmesi ve yatırımların planlanmasında uygun arazi kullanımı sağlanacaktır.

2. Yangına hassas bölgelerde yangın riski azaltılacaktır.

3. Ormanlık alanlarda yangınların önlenmesi ve mücadelesinde tesis edilecek yangın emniyet yol ve şeritleri yaptırılacaktır.

F. EĞİTİM VE ENFORMASYON ÇALIŞMALARI :

1. Okullarda, yangın emniyeti ve yangından korunma eğitimleri yaptırılacaktır.

2. Hastanelerde, yangın emniyeti ve yangından hastaları kurtarma eğitimleri yaptırılacaktır.

3. Toplumun her kesiminin yangın konusundaki bilgisinin arttırılması için kitle iletişim araçlarından yararlanılarak eğitici ve anlaşılması kolay bilgiler yayımlanacaktır.

4. Yangın konusunda bilgiyi artırmak ve yapılacak çalışmaları yönlendirmek amacıyla iki ulusal diğeri uluslararası olmak üzere 3 bilimsel ve teknik sempozyum düzenlenmesine çalışılacaktır.

5. Yangın konusunda her türlü istatistiki verinin toplanması ve periyodik olarak yayımlanması sağlanacaktır.

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10. YILI

YANGIN ÇALIŞMA GRUBU TERMİN PLANI

ANA HEDEFLER	ZAMAN (Yıl)										
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
A- Tehlike ve Riskin Belirlenmesi											
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
B- Gözlem, Alarm ve Erken Uyarı Sistemlerinin Kurulması											
1.											
2.											
3.											
C- Kısa Süreli Koruyucu Önlemler ve Önceden Hazırlık Çalışmaları:											
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											
10.											
11.											
12.											
13.											

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI

YANGIN ÇALIŞMA GURUBU TERMİN PLANI

ANA HEDEFLER	ZAMAN (Yıl)										
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
D- Uzun Vadeli Önleyici Ölemler											
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
E- Arazi Kullanımı ve Risk Yön.											
1.											
2.											
3.											
F- Eğitim ve Enformasyon Çalış.											
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											

ULUSLARARASI AFET ZARARLARINI AZALTMA 10 YILI
DİĞER AFETLER TÜRKİYE ULUSAL ÇALIŞMA GRUBU

GENEL BİLGİ :

Türkiye, jeolojik ve topoğrafik özelliklerinden dolayı çok sayıda insanın ölümüne, yaralanmasına ve mal kaybına neden olan doğal afetlere maruz ülkeler arasında ilk sırada yer almaktadır.

ülkemizde etkin şekilde meydana gelen doğal afetleri önem derecesine göre; depremler, heyelanlar, su baskınları, kaya düşmeleri, yangınlar, çığ, fırtına şeklinde sınıflandırmak mümkündür.

Doğal afetlerin konutlara verdiği zararlarla ilgili istatistikler yıllar itibariyle incelendiğinde, mal varlığına gelen zararların % 1,3'üne çığ, fırtına ve diğer doğal afetlerin neden olduğu gözlenmektedir.

23 Aralık 1998 de yapılan Doğal Afet Zararlarının Azaltılması Uluslararası 10 Yılı İlk Toplantısında çalışmaların 5 temel grupta toplanmasına ve bu 5 gruptan birinin de tsunami, fırtınalar, volkan püskürmeleri ve yeraltı suyunun yükselmesi olduğu diğer olayları çalışma kapsamına alan, Diğer Doğal Afetler Çalışma Grubu olmasına karar verilmiştir.

ÖRGÜT YAPISI :

Diğer Doğal Afetler Çalışma Grubu Afet İşleri Genel Müdürlüğü sorumluluğu altında çalışmaya başlamıştır.

Yönetimsel ve bilimsel sorumluluk ise aşağıdaki gibi paylaşılmıştır:

Sayhan BAYOĞLU: (Başkan) Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürü

Tuncer ERCAN: Jeolog, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü

İstemi ÜNSAL: İnşaat Mühendisliği Profesörü, İstanbul Teknik Üniversitesi

Ümit ÜNLÜATA: Deniz Bilimleri Profesörü, ODTÜ, Erdemli

Sinan GENÇOĞLU: Jeofizikçi, Afet İşleri Genel Müdürlüğü Deprem Araştırma Dairesi Başkanlığı,

Faruk TÜMER: Daire Başkanı, Afet İşleri Genel Müdürlüğü

Arif GAFUR: şube Müdürü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Erdoğan UZGİDER: İnşaat Mühendisliği Profesörü, İstanbul Teknik Üniver.

Mustafa ÇÖLERİ: Şube Müdürü, Meteoroloji Genel Müdürlügü

Ülker YETKİN: Ulaştırma Bakanlığı, Limanlar ve Hava Meydanları Genel Müdürlüğü

Tahir KOMAKLIOĞLU: Türkiye Elektrik Kurumu

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI DİĞER AFETLER ÇALIŞMA GRUBU, ÇIĞ ALT GRUBU ANA HEDEFLERİ

A-Tehlike ve Riskin Belirlenmesi:

1.Tüm ülkede şimdiye kadar olmuş veya olması muhtemel çığ olayları ile ilgili bilgi biraraya getirelecek ve uluslararası deneyimlerden de yararlanılarak, ülke için bir çığ tehlikesi haritası hazırlanacaktır.

2.Çığ olayının mekaniği ve dinamiği ile etki alanlarını belirlemeye yönelik modelleme ve simulasyon çalışmaları yapılacaktır.

B-Gözlem,Tahmin ve Erken Uyarı Sistemleri Kurulması:

1.WMO(Dünya Meteoroloji Teşkilatı)ile yakın ilişki kurularak kar yağışları ve kar fırtınaları hakkında önceden veri toplanacak ve çığ tehlikesinin yüksek olduğu bölgelerde ve kara yollarında uyarı sistemleri kurulması konusu incelenecektir.

C-Kısa Vadeli Koruyucu Önlemler ve Önceden Hazırlık Çalışmaları:

1.Kış Turizm merkezlerinde çığ tehlikesi ve riski konusunda çalışmalar yapılacaktır.

2.Çığ altından insan kurtarma konusunda deneyimli ülkelerle işbirliği yapılacak ve çığ tehlikesi yüksek olan yörelerde bu tür özel kurtarma timleri geliştirilecektir.

D-Uzun vadeli önleyici önlemler:

1.Çığ'a karşı alınacak önlemler konusunda uluslararası işbirliği ve bilgi alışverişi çalışmalarına aktif olarak katılınacaktır.

E-Eğitim ve Enformasyon çalışmaları:

1.Çığ ve çığa karşı alınacak önlemler konusunda halk eğitimi programları düzenlenecektir.

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI
DİĞER AFETLER ÇALIŞMA GRUBU, FIRTINA ALT GRUBU ANA HEDEFLERİ

A-Tehlike ve Riskin Belirlenmesi:

1. Ülke genelinde,doğal ve topoğrafik koşullara göre fırtına etkisinin en yüksek olabileceği bölge veya yerlerin belirlenmesi çalışmalarına başlanacak ve bu amaç için gerekiyorsa bölgeyi temsil edebilecek özel gözlem istasyonlarının kurulması ve işletilmesi sağlanacaktır.

2. Meteorolojik amaçla toplanmış olan uzun saatlik tarihsel kayıtların yardımiyle fırtına süre-şiddet analizlerinin yapılması,bölgesel fırtınalar ve etkileri konusundaki istatistiki bilgilerin toplanması çalışmalarına başlanacaktır.

3. Fırtına açısından potansiyel tehlike arzeden bölgelerde muhtemel bir fırtına halinde,doğal topoğrafik koşullar nedeniyle en az ve en çok zarar görebilecek bölgelerin tesbiti ve bu verilerin fiziksel planlama çalışmaları ile imar uygulamaları sırasında dikkate alınması sağlanacaktır.

B-Gözlem Tahmin ve Erken Uyarı Sistemleri Kurulması:

1.Belirlenecek lokasyonlarda deniz gözlem istasyonlarının kurularak rüzgar ve dalga dilimleri aynı zamanda toplanması çalışmalarına başlanacaktır.

2. Dünya Meteoroloji Teşkilatı ve Uydu Haberleşme sistemleri vasıtasıyle elde edilmekte olan erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi çalışmalarına hız verilecektir.

3. Mevcut ölçüm şebekesinin,saatlik meteorolojik kayıtları bilgisayarla okunabilir ortamlara kaydedilebilecek şekilde geliştirilmesi ve teknik açıdan güçlendirilmesi çalışmalarına başlanacaktır.

C-Kısa Vadeli Koruyucu Önlemler ve Önceden Hazırlık Çalışmaları:

1. Yapıların rüzgar etkilerine karşı projelendirilmesi konusundaki standartlar yeniden gözden geçirilecek ve rüzgarın yapılar üzerindeki dinamik etkisi konusunuda kapsayan yeni bir yönetmelik veya standart hazırlanacaktır.

2. Rüzgarın yapı üzerindeki etkisini azaltmak amacıyle kullanılan aktif ve pasif kontrol yöntemlerinin ülkemizde de uygulanabilmesi çalışmalarına bir proğram içerisinde başlanacaktır.

../...

239

D-Uzun Vadeli Önleyici Önlemler:

1. Rüzgarların ve özellikle fırtına etkisinin çok katlı yapılar, TV ve radyo antenleri, yüksek enerji hatları, bacalar, narin köprüler üzerinde yaratmış olduğu dinamik yüklerin matamatik modellerinin geliştirilmesi ve yapı modelleri veya gerçek yapılar üzerindeki deneysel çalışmaların geliştirilmesi konusuna önem ve öncelik verilecektir.

2. Halen kurulu bulunan 20 katın üstündeki otel ve iş merkezleri i 100 metrenin üzerindeki bacalar, TV ve radyo antenleri, asma köprüler üzerinde bir çalışma başlatılarak bu yapıların mevcut taşıma kapasiteleri tesbit edilecek ve bu yapılarda uygulanabilecek aktif ve pasif koruma önlemleri belirlenecektir.

E-Eğitim ve Enformasyon Çalışmaları:

1. Rüzgarlar ve dinamik etkileri konusunda, üniversitelerdeki eğitim ve araştırma çalışmaları teşvik edilecek ve desteklenecektir.

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI
DİĞER AFETLER ÇALIŞMA GRUBU, VOLKAN ALT GRUBU ANA HEDEFLERİ

A-Tehlike ve Riskin Belirlenmesi:

1. Ülkemizde yaygın ve sık karşılaşılmadığı için üzerinde fazla bilgi ve deneyim birikimi bulunmayan volkanlar konusunda,ulusal ve uluslararası bilgi birikimi bir araya getirilerek bir arşiv oluşturulacaktır. İlk aşamada yakın zamanlarda faaliyet göstermiş ve günümüzde de sıcak su ve gaz çıkışları devam eden Erciyes,Nemrut, Tendürek,Hasandağ, volkanlarının doğurabileceği tehlikeler ve muhtemel etki alanları konusundaki çalışmalar tamamlanacaktır.

2. Yanardağlar çevresindeki gaz çıkışları ve sıcak su kaynaklarından alınacak numuneler üzerinde kimyasal analiz çalışmaları tamamlanacaktır.

B-Gözlem,Tahmin ve Erken Uyarı Sistemleri Kurulması:

1. Yeryüzünde kurulmuş bulunan volkan erken uyarı ve alarm sistemleri incelenerek, ihtiyaç halinde ülkemizde de kurulabilecek bir erken uyarı sistemi modeli geliştirilecektir.

C-Kısa Vadeli Koruyucu Önlemler ve Önceden Hazırlık Çalışmaları:

1. Orta ve Doğu Anadolu'daki aktif volkanların tehlike alanlarının belirlenmesi çalışmaları bitirildikten sonra, bu alanlardaki yerleşmelerin gerektiğinde tahliye planları hazırlanacaktır.

D-Uzun Vadeli Önleyici Önlemler:

1. Zehirli gazlar çıkaran yanardağ çevresinde yaşayan halkın yörede görev yapan sağlık personeli ve turizm rehberlerinin bu tehlikeye karşı uyarılmaları ve zehirlenmelere karşı alabilecekleri koruyucu önlemler konusunda geniş kapsamlı bir eğitim proğramı başlatılacaktır.

2. Yeterli olmayan bilgi ve deneyim birikiminin geliştirilmesi amacıyle bu konudaki araştırma çalışmaları desteklenecek ve yurt dışındaki aktif volkanların incelenebilmesi için bir proğram oluşturulacaktır.

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI
DİĞER AFETLER ÇALIŞMA GRUBU, TSUNAMİ ALT GRUBU ANA HEDEFLERİ

A-Tehlike ve Riskin Belirlenmesi:

1. Tsunami ile ilgili olarak tarihsel verilerin toplanması,derlenmesi ve irdelenmesi için öncelikle bir arşiv oluşturulacak ve bu arşiv verilerinden yararlanılarak, tsunami tehlikesi olan sahiller belirlenecektir.

2. Deniz içerisindeki deprem kaynak zonları,bu zonlarda meydana gelebilecek depremlerin büyüklükleri ve sahillerin morfolojik yapısı dikkate alınarak tsunami tehlikesi için matamatik modeller oluşturulması çalışmalarına başlanacaktır.

3.Tsunami riskinin belirlenebilmesi için kullanılan matamatik modeller toplanacak ve Ülkemiz şartları için uygun matamatik modeller geliştirilmesi çalışmalarına başlanacaktır.

B-Gözlem,Tahmin ve Erken Uyarı Sistemleri Kurulması:

1. Tsunami erken uyarı sistemleri olarak dünyada kurulu bulunan sistemlerin esasları ile ilgili veriler toplanacak ve ülkemizde kurulu bulunan deprem gözlem şebekelerinin, bu amaç içinde kullanılabilmesi olanakları araştırılacaktır.

2. Sahillerimizde mevcut gözlem ve ölçme istasyonlarının halihazır durumları saptanarak,erken uyarı görevide yapıp yahamayacakları irdelenecek ve gelişme imkanları araştırılacaktır.

3. Ege,Karadeniz ve Akdenizde çevreleyen ülkelerde bölgesel ölçekte bir erken uyarı sistemi kurulması, ortak araştırma çalışmaları yapılması konularında işbirliği imkanları geliştirilecektir.

C-Kısa Vadale Koruyucu Önlemler ve Önceden Hazırlık Çalışmaları:

1. Nükleer santral,önemli rıhtım ve liman tesislerinin yapılacağı alanlarda tsunami etütlerinin yapılması teşvik edilecek ve bu konudaki yasal düzenlemelerle zorunlu hale getirililecektir.

2. Tsunami tehlikesi yüksek olan bölgeler için özel tahliye planları hazırlanacaktır.

D-Uzun Vadeli Önleyici Önlemler :

1. Tsunami olayının fiziksel ve matamatiksel olarak incelenmesi konusundaki araştırma çalışmaları teşvik edilecek ve desteklenecektir.

2. Tsunami alarmı verildiği anda,sahillerdeki halkın,limanlardaki gemi ve benzeri araçların nasıl davranması gerektiği konusunda geniş halk eğitimi çalışmalarına,bu konudaki uluslararası faaliyetlerin ışığı altında başlanacaktır.

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI

ÇIĞ ALT ÇALIŞMA GURUBU TERMİN PLANI

ANA HEDEFLER	ZAMAN (Yıl)										
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1990	2000
A. TEHLİKE VE RİSKİN BELİRLENMESİ											
1.											
2.											
B. GÖZLEM, TAHMİN VE ERKEN UYARI SİSTEMLERİ KURULMASI											
1.											
C. KISA VADELİ KORUYUCU ÖNLEMLER VE ÖNCEDEN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI.											
1.											
2.											
D. UZUN VADELİ ÖNLEYİCİ ÖNLEMLER											
1.											
E. EĞİTİM VE INFORMASYON ÇALIŞMALARI.											
1.											

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI

FIRTINAALTÇALIŞMA GURUBU TERMİN PLANI

ANA HEDEFLER	ZAMAN (Yıl)										
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1990	2000
A-TEHLİKE VE RİSKİN BELİRLENMESİ											
1.											
2.											
3.											
B-GÖZLEM,TAHMİN VE ERKEN UYARI SİSTEMLERİ KURULMASI:											
1.											
2.											
3.											
C-KISA VADELİ KORUYUCU ÖNLEMLER ,E ÖNCEDEN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI:											
1.											
2.											
D-UZUN VADELİ ÖNLEYİCİ ÖNLEMLER											
1.											
2.											
E-EĞİTİM VE ENFORMASYON ÇALIŞMALARI:											
1.											

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI

VOLKAN ALT ÇALIŞMA GURUBU TERMİN PLANI

ANA HEDEFLER	ZAMAN (Yıl)										
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
A. TEHLİKE VE RİSKİN BELİRLENMESİ											
1.											
2.											
B. GÖZLEM, TAHMİN VE ERKEN UYARI SİSTEMLERİ KURULMASI:											
1.											
C. KISA VADELİ KORUYUCU ÖNLEMLER VE ÖNCEDEN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI:											
1.											
D. UZUN VADELİ ÖNLEYİCİ ÖNLEMLER											
1.											
2.											

DOĞAL AFET ZARARLARININ AZALTILMASI ULUSLARARASI 10 YILI

TSUNAMİ ALT ÇALIŞMA GURUBU TERMİN PLANI

ANA HEDEFLER	ZAMAN (Yıl)										
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1990	2000
A-TEHLİKE VE RİSKİN BELİRLENMESİ											
1.											
2.											
3.											
B-GÖZLEM, TAHMİN VE ERKEN UYARI SİSTEMLERİ KURULMASI :											
1.											
2.											
3.											
C-KISA VADELİ KORUYUCU ÖNLEMLER VE ÖNCEDEN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI:											
1.											
2.											
D. UZUN VADELİ ÖNLEYİCİ ÖNLEMLER											
1.											
2.											